

Onderwijsvisitatie Rechten

Een onderzoek naar de kwaliteit van de master na master in de
Intellectuele Rechten van de KU Leuven

30 mei 2016

Woord vooraf

Dit rapport behandelt de master na master in de intellectuele rechten aan de KU Leuven. Deelcommissie 2 van de visitatiecommissie rechten bezocht deze opleiding op 9 en 12 december 2014.

De visitatiecommissie beoordeelt de opleiding aan de hand van de drie generieke kwaliteitswaarborgen uit het VLUHR-beoordelingskader. Dit kader is afgestemd op de accreditatievereisten zoals gehanteerd door de NVAO. Voor elke generieke kwaliteitswaarborg geeft de commissie een gewogen en gemotiveerd oordeel op een vierpuntenschaal: onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Bij de beoordeling van de generieke kwaliteitswaarborgen betekent het concept 'basiskwaliteit' dat de generieke kwaliteitswaarborg aanwezig is en de opleiding - of een opleidingsvariant - voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een bachelor- of masteropleiding in het hoger onderwijs. De score voldoende wijst er op dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en een acceptabel niveau vertoont voor de generieke kwaliteitswaarborg. Indien de opleiding goed scoort dan overstijgt ze systematisch de basiskwaliteit voor de generieke kwaliteitswaarborg. Bij een score excellent steekt de opleiding ver uit boven de basiskwaliteit voor de generieke kwaliteitswaarborg en geldt ze hierbij als een (inter)nationaal voorbeeld. De score onvoldoende getuigt dan weer dat de generieke kwaliteitswaarborg onvoldoende aanwezig is.

De oordelen worden onderbouwd met feiten en analyses. De commissie heeft inzichtelijk gemaakt hoe zij tot haar oordeel is gekomen. De commissie geeft ook een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel aan de hand van dezelfde vierpuntenschaal. De oordelen en aanbevelingen hebben betrekking op de opleiding met alle daaronder ressorterende varianten, tenzij anders vermeld.

De commissie beoordeelt de kwaliteit van de opleiding zoals zij die heeft vastgesteld op het moment van het visitatiebezoek. De commissie heeft zich bij haar oordeel gebaseerd op het zelfevaluatie-rapport en de informatie die voortkwam uit de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de lesgevers, het assiterend personeel, de studenten, de alumni, vertegenwoordigers van het werkveld en de verantwoordelijken op opleidingsniveau voor interne kwaliteitszorg, internationalisering en studiebegeleiding. De commissie heeft ook het studiemateriaal, de afstudeerwerken en de examenvragen bestudeerd. Tevens is door de commissie een bezoek gebracht aan de opleidings-specifieke faciliteiten, zoals de leslokalen en de bibliotheek.

Naast het oordeel formuleert de visitatiecommissie in het rapport aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief. Op die manier wenst de commissie bij te dragen aan de kwaliteitsverbetering van de opleiding. De aanbevelingen zijn opgenomen bij de respectieve generieke kwaliteitswaarborgen. Aan het eind van het rapport is een overzicht opgenomen van verbeter-suggesties.

De opleiding wordt ingericht door de faculteit Rechten. De Master in de intellectuele rechten is een gespecialiseerde 'master-na-master'. Deze wordt georganiseerd op de Campus Brussel. Gemiddeld schrijven 85 studenten zich in de opleiding in. In academiejaar 2014-2015 waren studenten 141 ingeschreven in de opleiding.

De Master in de intellectuele rechten werd opgestart in 1998, op initiatief van het Centrum voor Intellectuele Rechten (CIR), een interuniversitair en interdisciplinair onderzoeksinstituut van de (toenmalige) K.U. Brussel, nadien HUBrussel-K.U. Brussel, en sinds 1 januari 2014 KU Leuven. Al die tijd werd de opleiding samen met de KU Leuven ingericht. Geëvolueerd van GAS (Gediplomeerde in de Aanvullende Studies), over GGS (Gediplomeerde in de Gespecialiseerde Studies) naar master-na-master in de intellectuele rechten, trok de tweetalige (Nederlandse en Franse) opleiding een steeds groter aantal studenten aan (83 in 2011-2012).

In het academiejaar 2012-2013 werd het programma aangevuld met een Engelstalig luik dat niet meer alleen focust op intellectuele rechten, maar ook op ICT-recht. Het vernieuwde programma is het resultaat van de samenwerking tussen het CIR en het Interdisciplinair Centrum voor Recht & ICT (ICRI) van de KU Leuven.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau

De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De master na master in de Intellectuele Rechten beoogt volgens het zelfevaluatierapport de vorming van een juridisch expert die op een kritische manier een complexe materie kan plaatsen in het bestaande regelgevende kader en die ook oplossingsgericht concrete problemen, die hun oorsprong vinden in de bescherming van creatie en innovatie en de snelle technologische ontwikkelingen in de huidige kennismaatschappij, kan behandelen.

Deze algemene doelstelling wordt door de opleiding verder geconcretiseerd in vijf leerresultaten die de opleiding beoogt bij een afgestudeerde. Volgens de commissie accorderen deze kerncompetenties met het niveau dat van een masteropleiding mag verwacht worden en zijn deze in lijn met het Vlaams Kwalificatieraamwerk.

De commissie heeft vastgesteld dat het idee achter de opleiding fundamenteel van aard is veranderd doordat de opleiding de ICT-component als een (bijna) volwaardige tak aan de opleiding heeft toegevoegd. De DLR zijn specifiek geschreven voor Intellectuele rechten en houden geen rekening met de ICT-component. Er kan gesteld worden dat de OLR voldoen aan de DLR, maar dat de OLR er daarnaast een tweede domein hebben bijgenomen dat niet in de DLR vermeld staat.

De commissie meent dat ook de benaming van de opleiding moet worden aangepast, zodat die overeenstemt met de inhoud. De opleiding is zich hier van bewust en stelt voor de benaming te wijzigen naar manama in de intellectuele rechten en ICT-recht.

De oorspronkelijke opleiding met een focus op het domein van de intellectuele rechten beantwoordt aan de vraag van de arbeidsmarkt naar een specialisatieprogramma in de klassieke sectoren van de intellectuele rechten. Door een luik ICT- en mediarecht en een Engelse taalcomponent toe te voegen, sluit de opleiding nog meer aan bij een groeiende en reële behoefte op de (internationale) arbeidsmarkt aan up-to-date kennis en toekomstgerichte expertise in elk van deze domeinen, die onderling banden hebben.

Concluderend stelt de commissie dat de beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten passen binnen het Vlaamse kwalificatieraamwerk en dat ze voldoen aan het gevalideerde domeinspecifieke leerresultatenkader. Ze sluiten aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Gezien de huidige profilering van de opleiding dient deze wel van naam te veranderen.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed.

Het programma van de master In de Intellectuele Rechten omvat 60 studiepunten. Concreet biedt het programma 8 verplichte opleidingsonderdelen (elk 5 sp.) en 10 keuzeopleidingsonderdelen (elk 4 sp.) in drie talen (Nederlands, Frans, Engels) aan. Deze opleidingsonderdelen zijn onderverdeeld in twee trajecten: een overwegend Nederlandstalig en Franstalig traject waarin de focus van de opleidingsonderdelen op het internationale, Europese en nationale (inclusief Benelux) intellectueel eigendomsrecht ligt, en een uitsluitend Engelstalig traject dat opleidingsonderdelen aanbiedt gericht op intellectueel eigendoms- en ICT-recht in een internationale en Europese context. Studenten kunnen hun individueel programma vrij samenstellen door opleidingsonderdelen te kiezen uit één luik, of door opleidingsonderdelen te combineren uit beide luiken. Het onderwijs wordt 's avonds georganiseerd.

Op zich meent de commissie dat het programma conform de OLR is, maar zodra de studenten kiezen voor het louter Engelstalige traject met opleidingsonderdelen uit de domeinen van het intellectueel eigendoms- en ICT-recht, kunnen zij de vooropgestelde DLR moeilijk behalen aangezien deze zich focussen op intellectuele rechten. De commissie apprecieert ten volle de waarde van dit traject, maar stelt vast dat er in strikte zin geen aansluiting is met het DLR-kader.

De commissie vernam van de gesprekspartners dat het nieuwe traject nog moet consolideren. De commissie vindt het positief dat de opleiding de studenten geen verplichting oplegt om een keuze te maken tussen één van de twee trajecten. In een combinatie van beide trajecten kan immers een meerwaarde zitten. De samenhang van de trajecten zou kunnen benadrukt worden via bijvoorbeeld een (Engelstalig) practicum dat zowel onderwerpen uit beide trajecten behelst als enkele transversale onderwerpen aankaart. Hoewel de commissie de meerwaarde ziet van de mogelijkheid om opleidingsonderdelen van beide trajecten te combineren, moet erop gelet worden dat alle leerresultaten worden afgedekt.

Een gevolg van de opdeling in twee trajecten is dat de Nederlands- c.q. Franstalige opleidingsonderdelen 'auteursrechten', 'droit des brevets' en 'merkenrecht', een Engelstalige tegenhanger hebben, te weten 'International European Copyright Law', 'International and European Patent Law' en 'International and European Trademark Law'. Indien de huidige keuze om twee opleidingsonderdelen parallel te doceren wordt gehandhaafd, dienen beide opleidingsonderdelen meer op elkaar afgestemd worden. De verschillen tussen de parallelle onderdelen zouden verantwoord moeten worden door objectieve redenen in verband met de focus van het opleidingsonderdeel. Ook het verschil in moeilijkheidsgraad mag niet al te sterk uiteenlopen, wat nu - op basis van de ingekeken materialen en gesprekken met studenten - wel het geval blijkt.

De commissie merkt dat docenten proberen om een evenwicht te vinden tussen het vermijden van overlap aan de ene kant en het verwijzen naar 'belendende' opleidingsonderdelen om studenten steeds een goed beeld te geven van de onderlinge relaties tussen de domeinen en de opleidingsonderdelen aan de andere kant. Verdere aandacht dient hieraan in de toekomstige manama-POC (zie infra) te worden besteed.

Gezien de meertaligheid van de opleiding wordt bijzondere aandacht besteed aan de talenkennis van de instromende studenten. Buitenlandse studenten moeten een bewijs van 'proficiency in English' kunnen voorleggen. Een afwijking is enkel mogelijk wanneer zij een diploma behaalden van het secundair onderwijs of aan een universiteit in Vlaanderen of in Nederland, of van een Engelstalig onderwezen programma in secundair of hoger onderwijs van één van de landen van 'Inner Circle', of wanneer zij een gegronde motivatie kunnen voorleggen. Studenten met een diploma dat niet door de Vlaamse of Franstalige Gemeenschap werd uitgereikt, dienen een bewijs taalkennis Frans in te dienen wanneer zij opleidingsonderdelen in het Frans willen opnemen. Aan studenten met een diploma uitgereikt door de Vlaamse of Franstalige gemeenschap worden geen bijkomende taalvoorwaarden opgelegd. In de praktijk blijkt dat hun kennis van het Engels van een voldoende niveau is om de Engelstalige opleidingsonderdelen met succes af te leggen.

Tijdens het academiejaar 2013-2014 telde de opleiding 98 studenten met een Belgische nationaliteit en 27 studenten met een niet-Belgische nationaliteit. De opleiding slaagt er dus om een significant aantal buitenlandse studenten aan te trekken. Gedurende de voorbije jaren kon de opleiding rekenen op een stabiele instroom van studenten, uit beide delen en alle universiteiten van het land. In het academiejaar 2013-2014, het tweede

academiejaar waarin ook het Engelstalig luik werd aangeboden, steeg het aantal studenten naar 125. Het is de bedoeling van de opleiding een voldoende hoog aantal studenten te blijven aantrekken zodat het programma zelfbedruipend blijft.

De opleiding is bewust opengesteld voor studenten met een diploma in een andere discipline dan de rechtsgeleerdheid, omdat het gebied van de intellectuele rechten en ICT-recht rechtstreeks inspeelt op ontwikkelingen en beschermingsvragen in andere sectoren, zoals kunst, literatuur, software, databanken, wetenschap, techniek en biologie. De praktijk toont ook aan dat een gediversifieerd studentenpubliek leidt tot vruchtbare discussies en wederzijds verrijkende inzichten gedurende de colleges. In de praktijk heeft een kleine minderheid geen juridisch diploma. Bij de beoordeling van dergelijke aanvraagdossiers wordt wel gelet op het bezit van een juridische basisachtergrond. Geïnteresseerde studenten die geen juridische basiskennis hebben, maar toch een interessant profiel en motivatie kunnen voorleggen, worden toegelaten als zij in het begin van het academiejaar een bijscholing 'Inleiding tot het recht' volgen. Hetzelfde geldt voor buitenlandse studenten die geen basiskennis Europees recht kunnen voorleggen: zij krijgen een 'Introduction to European Law'.

De commissie vindt het een troef van de opleiding dat deze in drie talen wordt aangeboden. Belangrijk vindt de commissie, los van de keuze van de student, dat twee Engelstalige plichtopleidingsonderdelen in het programma werden geïntroduceerd. Zo komen alle studenten in aanraking met een Engelstalige component. Bovendien krijgt iedere student, door deze toevoeging, inzichten in zowel IR, ICT- als mediarecht. Ook looft de commissie dat studenten kans krijgen om hun masterproef te schrijven in één van de drie talen van het programma. Deze mogelijkheid wordt door studenten op prijs gesteld en wordt ook effectief aangewend.

Het zelfevaluatierapport geeft aan dat Brussel "een ideale locatie" is voor het domein van de intellectuele rechten door de aanwezigheid van internationale advocatenkantoren, Europese en internationale bedrijven en instellingen. Toch wordt van deze locatie nog niet optimaal gebruik gemaakt. De opleiding biedt wel een "vrijwillige studiestage" aan. Deze is niet in de opleiding geïntegreerd. Voor de voltijds studenten zou dit echter een meerwaarde kunnen zijn, zeker gelet op het gegeven dat zij het programma als eerder licht ervaren. Op die manier zou het aanleren van vaardigheden voor beide opleidingstrajecten kunnen versterkt worden, zeker wat betreft de meer technische materies zoals octrooienrecht. Een mogelijkheid zou er in bestaan om deze stage als keuzeopleidingsonderdeel in te bouwen in samenhang met de masterproef.

De meest voorkomende werkvorm blijft het hoorcollege. Nagenoeg alle opleidingsonderdelen werken met deze vorm. Het overbrengen van gespecialiseerde kennis wordt op deze manier bewerkstelligd. Om de efficiëntie van de colleges en het voeren van verrijkende discussies tijdens de colleges te bevorderen, verwachten verschillende docenten van de studenten dat zij zich voorbereiden. Deze interactiviteit is het gevolg van individuele keuzes van de betrokken docenten. Zo was de commissie gecharmeerd door de gehanteerde werkvormen in het opleidingsonderdeel 'Interdisciplinary perspectives on ICT'. In dit opleidingsonderdeel wordt ook gewerkt met Blended Learning. Het is wenselijk dat de verdeling tussen hoorcolleges en interactieve colleges met bijvoorbeeld casus of practica het onderwerp worden van een bewust beleid in het kader van de activering van de studenten in de manama. De studenten met wie de commissie gesproken heeft, spraken ook de wens uit te komen tot meer interactieve werkvormen, waarin mondelinge en schriftelijke vaardigheden kunnen worden geoefend. Een suggestie kan zijn in het door de commissie voorgestelde geïntegreerde practicum, een paperverplichting plus bespreking daarvan door de studenten te implementeren.

Het gebruikte cursusmateriaal bestaat enerzijds uit handboeken en anderzijds uit studiemateriaal dat op Toledo wordt geplaatst. Ook de geactualiseerde PowerPointpresentaties worden aan de studenten ter beschikking gesteld. De commissie vernam van de studenten dat ze voornamelijk voor de Engelstalige opleidingsonderdelen graag meer gestructureerd cursusmateriaal zouden krijgen. Voor sommige opleidingsonderdelen worden enkel slides ter beschikking gesteld. Deze zouden best kunnen aangevuld worden met relevante literatuur.

De commissie is er, onder meer op basis van het ingekeken materiaal, van overtuigd dat de kwalificaties van het personeel ruim voldoende zijn om de opleiding te dragen. De commissie wil dan ook benadrukken dat ze de kwaliteit van het docerende personeel apprecieert. De commissie complimenteert de opleiding eveneens graag met het genderevenwichtige personeelsbestand. Tot en met het academiejaar 2011-2012 waren voor het programma 8 docenten (deeltijds) aangesteld. De herstructurering van het programma in 2012 heeft geleid tot het voorlopig aanstellen van extra docenten en het verbreden van bestaande aanstellingen voor het geven van de nieuwe Engelstalige opleidingsonderdelen. Verschillende docenten nemen momenteel twee of meer opleidingsonderdelen voor hun rekening. Tijdens de opstartfase van het Engelstalige luik (2012-2014) van het

programma werden nog geen definitieve beslissingen genomen inzake docentaanstellingen voor de Engelstalige opleidingsonderdelen. De commissie ondersteunt het engagement van het faculteitsbestuur om vanaf academiejaar 2014-2015, gezien het succes van het vernieuwde programma, werk te maken van een standvastiger docentencorps.

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn van degelijke kwaliteit. De commissie stelde vast de opleidingsspecifieke materiële voorzieningen, waaronder leslokalen en leermateriaal, de studenten in staat stellen de beoogde leerresultaten te bereiken. De fysieke bibliotheekbestanden zijn beperkt, maar de studenten hebben op de campus wel toegang tot alle nodige elektronische databanken.

De studenten zijn tevreden over de begeleiding in de opleiding. Enkel een versterking van de begeleiding bij de masterproef is volgens studenten en alumni een punt van verbetering op dit vlak. Ook de begeleiding bij het kiezen van een onderwerp voor de masterproef duiden studenten aan als een verbeterpunt. De commissie meent daarnaast dat ook bij aanvang van het programma de opleidingsverantwoordelijken de studenten goed moeten bijstaan bij de keuze van opleidingsonderdelen. Dit opdat de studenten de juiste keuzes kunnen maken in het kader van hun verdere beroepsuitwegen.

De master in de intellectuele rechten valt onder de bevoegdheid van de POC Rechten, voorgezeten door de programmadirecteur. De POC is verantwoordelijk voor het gehele onderwijsprogramma en de individuele studieprogramma's. De commissie meent dat in de POC ook een vertegenwoordiger van de studenten van deze opleiding aanwezig moet zijn.

Daarnaast doet de onderwijscommissie (OC) van de opleiding dienst als een overlegorgaan met het oog op een optimale organisatie van het onderwijs. Deze commissie is samengesteld uit de programmacoördinator van de opleiding, de campusdecaan van de subfaculteit, alle docenten betrokken bij de opleiding en een studentenvertegenwoordiging. Deze commissie komt minimaal eenmaal, maar meestal tweemaal per jaar samen, en werd ook nauw betrokken bij het visitatieproces. De visitatiecommissie dringt er op aan dat ook de studenten bij dit overleg aanwezig zijn. Zo kan de opleiding beter inspelen op door studenten geformuleerde deficiënties. In de toekomst zal een POC voor alle manama's in de rechten worden opgericht. De commissie beschouwt dit als een goed, maar eveneens noodzakelijke keuze om een gemeenschappelijk platform voor alle manama-opleidingen te creëren.

Concluderend stelt de commissie dat het onderwijsproces van de opleiding het voor de studenten mogelijk maakt om de beoogde leerresultaten te bereiken. De opleiding heeft haar programma de afgelopen jaren succesvol ontwikkeld naar een opleiding in intellectuele rechten enerzijds en ICT-recht anderzijds. De daarmee aan studenten geboden mogelijkheid om beide domeinen te combineren, beschouwt de commissie als een troef van de opleiding. Hetzelfde geldt voor de structurele inbedding van meerdere talen in het opleidingsprogramma. De opleiding slaagt er in om met voorgenoemde componenten een duidelijk samenhangende leeromgeving te creëren waar voldoende kwalitatief en kwantitatief personeel aanwezig is, alsook de nodige materiële en immateriële voorzieningen aanwezig zijn. Enkele aspecten zoals het verwezenlijken van een volwaardig docentencorps voor het domein ICT- en mediarecht moeten nog geconsolideerd worden. De commissie stelde evenwel vast dat de opleidingsverantwoordelijken bewust zijn van hun sterktes en zwaktes en op deze manier ook handelen. Het onderwijsproces slaagt er hierdoor in om uit te steken boven de verwachte basiskwaliteit van een opleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerde eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende

De opleiding heeft op dit ogenblik geen geformaliseerd toetsbeleid. De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen op basis van onder meer examenopgaven met verbeterleutels, ingevulde examens en aanvullende gesprekken dat de opleiding er in slaagt de studenten de beoogde leerresultaten te laten behalen. De examens zijn alle gericht op het overstijgen van loutere kennisoverdracht. Het opstellen, afnemen en beoordelen van de examens is in eerste instantie de taak van de docent. Uit de gesprekken van de commissie bleek dat de opleiding nog explicieter de docenten bewust moeten maken dat ze te allen tijde moeten garanderen dat de examens zowel qua vorm als qua inhoud er op gericht zijn om de beoogde leerdoelen te realiseren. De toekomstige manama-POC zou de ontwikkeling van een toetsbeleid en vervolgens de kwaliteitsbewaking van de toetsing als één van de speerpunten moeten beschouwen.

Informatie over de evaluatie en quoterings van een opleidingsonderdeel wordt de studenten meegedeeld via de ECTS-fiche en eventueel via Toledo en tijdens de colleges van het opleidingsonderdeel. Studenten krijgen geen structurele feedback op de examens, maar kunnen dit op hun vraag wel verkrijgen. Studenten geven aan dat ze niet altijd een goed idee hebben waar hun scores op de examens vandaan komen. De commissie beveelt aan de structurele transparantie en feedback te verbeteren.

Binnen de opleiding worden verschillende evaluatievormen gebruikt. De meerderheid van de opleidingsonderdelen organiseert examens tijdens de examenperiode en maakt daarbij gebruik van schriftelijke examens. De door de commissie ingekeken examens geven aan dat naar verschillende competenties gepeild wordt. De opleiding maakt ook gebruik van permanente evaluatie. De commissie stelde vast dat de examenvragen soms ook blijken te geven van creativiteit van de docent om studenten op een aangename manier de beoogde leerresultaten te laten bereiken.

De commissie heeft voorafgaand en tijdens het bezoek enkele eindverhandelingen kunnen inkijken en is van mening dat het niveau ervan degelijk is. De masterproef omvat 15 studiepunten en vormt het sluitstuk van de opleiding. Deze wordt beoordeeld op basis van het schriftelijk werkstuk én een mondelinge verdediging voor de promotor en een co-reader. Het beoordelingscriterium van de verhandeling is een publiceerbaar wetenschappelijk artikel. De opleiding hanteert een gestandaardiseerd formulier waarbij zowel het schriftelijke werkstuk als de mondelinge verdediging worden geëvalueerd. De studenten geven wel aan dat ze de begeleiding van docenten bij het maken van de masterproef versterkt zouden willen zien. Een meer intensieve begeleiding zou wenselijk zijn (zie GKW 2). De commissie onderschrijft de mening van studenten dat de mondelinge verdediging van de masterproef een pluspunt van de opleiding is.

Alumni beschouwen de opleiding als een troef. Studenten kunnen hun opleidingsonderdelenpakket afstemmen op wat ze professioneel willen bereiken. Ze komen terecht in een brede waaier van functies: ze gaan aan de slag bij internationale en lokale gespecialiseerde advocatenkantoren, consultancybureaus, bedrijven, auteursverenigingen, merken- en modellenbureaus, NGO's en overheidsadministraties. Andere afgestudeerden volgen na de manama een bijkomende stage. Wel gaven alumni en beroepenveld aan dat zij - buiten de onderwijsvisite en de voorbereiding daarvan om - niet of nauwelijks bij de opleiding betrokken zijn. Ook diegenen die nog wel een link hebben met de opleiding via een gastdocentschap, stelden dat zij meer bij de opleiding kunnen worden betrokken.

Gedurende de meest recente academiejaren kan een studierendement van om en bij 75% worden vastgesteld. Aangezien een significante groep studenten het programma combineert met vol- of deeltijds werken, spreiden zij het programma vaak over twee of drie jaar. De flexibele opties die het programma hun biedt, zorgen ervoor dat zij hun diploma kunnen behalen op een manier die voor hen doenbaar is. Vaak spoort hun werkgever hen aan om het programma te volgen, en houdt hij rekening met examenperiodes en lestijden. Ook de DHO-cijfers in verband met studieduur tonen aan dat, hoewel dit schommelt van jaar tot jaar, er een significante groep studenten is die meer dan één jaar over de opleiding doet. Dit is vaak een bewuste keuze en kan in de meeste gevallen worden verklaard door een combinatie van werken en studeren. Zo dienen veel professioneel actieve studenten hun masterproef pas in tijdens de derde examenperiode in augustus. De commissie meent dat het studierendement van de opleiding degelijk is.

Concluderend meent de commissie dat de opleiding er in slaagt via de beoordeling, toetsing en examinering om de beoogde leerresultaten op voldoende wijze te realiseren. De opleiding heeft op dit ogenblik echter geen geformaliseerd toetsbeleid. De commissie pleit om een structureler en formeler toetsbeleid te hanteren. De masterproeven in de opleiding zijn van degelijke kwaliteit. De commissie meent dat de opleiding beschikt over een degelijk slaagpercentage. Daarnaast stelt de commissie een grote tevredenheid van de stakeholders vast omtrent de inzetbaarheid van de afgestudeerden op de arbeidsmarkt.

Integraal eindoordeel van de commissie

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau	V
Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerd eindniveau	V

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van de opleiding master na master in het in de Intellectuele Rechten, conform de beslisregels, voldoende.

De commissie was verheugd kennis te nemen van de acties die door de opleidingsverantwoordelijken sinds het bezoek al zijn ondernomen en ondersteunt deze.

Samenvatting van de aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau

- Pas de naam van de opleiding aan

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsproces

- Bewaak dat alle beoogde leerresultaten worden afgedekt bij de keuze van studenten voor opleidingsonderdelen en sta studenten bij bij de keuze voor opleidingsonderdelen
- Stem parallelle opleidingsonderdelen op elkaar af
- Optimaliseer het gebruik van 'Brussel'
- Overweeg de stage als optie in het programma in te bouwen
- Betrek alle docenten bij het uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden omtrent onder meer interactieve werkvormen en het gebruik van literatuur als aanvullend cursusmateriaal
- Versterk de begeleiding bij de masterproef
- Betrek studenten formeel in de overleg- en beslissingsorganen

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerd eindniveau

- Expliciteer het toetsbeleid en maak er een speerpunt van
- Verbeter structurele feedback en transparantie
- Betrek alumni en beroepenveld bij de opleiding